

Motion

1980/81:1076

av **Margareta Palmqvist m. fl.**

om viss försöksverksamhet med hissinstallation i tre- och fyrvåningshus

En bra bostad i en god miljö är en rättighet för alla. Den utgör en väsentlig ram för allas livsvillkor. Under kortare eller längre perioder i våra liv är vi helt och hållet hänvisade till bostaden och dess närmiljö. Den hindrar eller stimulerar oss till gemenskap och omtanke, jämställdhet och frihet att utveckla våra möjligheter till ett rikare liv.

Men man tvingas konstatera att den självklara rättighet som en bra bostad i en god miljö borde vara inte tillkommer alla. Många saknar bostad. En del därför att i övrigt lämpliga bostäder och deras omgivande miljö inte är tillgänglig om man inte kan röra sig obehindrat. Därför blir en del hänvisade till institutionsvård onödigt långa tider. Måna isoleras i en otillgänglig miljö eller tvingas bryta upp från den plats där man har vänner och bekanta. För en del betyder det att kontakt och gemenskap, oberoende och valfrihet förvandlas till isolering, beroende och ofrihet.

Det finns många hinder i den fysiska miljön som kan undanröjas med relativt enkla medel medan andra hinder är svåra och kostsamma att få bort. Stora tekniska och ekonomiska svårigheter uppstår vid ombyggnad av tre- och fyrvåningshus där det krävs hiss. Därför har det lämnats dispenser från hisskravet i mycket stor utsträckning. Under perioden 1975–1979 skedde ombyggnad av 1 206 hus med tre våningar och av 493 hus med fyra våningar. Ombyggnaderna avser hus utan hiss. Nyinstallation av hiss skedde i 25 resp. 49 hus. Efter ombyggnaden finns det hiss i ca 2 % av trevåningshusen och i tio av fyrvåningshusen. Detta kan jämföras med 32 % i högre hus ombyggda under samma tid.

Ett stort antal hus med tre och fyra våningar kommer att bli ombyggda under 1980-talet. Med nuvarande regler kan man befara att kravet på hissar inte kommer att kunna tillgodoses i rimlig omfattning.

Hittills har man i alltför liten grad tagit hänsyn till samhällets totala kostnader för en svårtillgänglig bostadsmiljö. Rimliga behov av service till handikappade och rätten att bo kvar i egen bostad även när man blir handikappad leder till krav på ökad tillgänglighet i många bostadsområden. Alltför många gånger bedöms de ekonomiska effekterna av uteblivna åtgärder alltför snävt.

Nu gällande handikappanpassningsbidrag ger enbart underlag för anpassningsåtgärder inuti lägenheterna. Inga medel blir över till att lösa problem med yttre tillgänglighet eller yttre miljö.

Under senare år har alternativa förslag till tekniska lösningar av

tillgänglighetskravet presenterats. Men det saknas önskvärda erfarenheter av ett genomförande. Av här redovisade skäl är det synnerligen brådskande att få i gång en försöksverksamhet med möjlighet att praktiskt pröva olika förslag, även sådana som inte till alla delar stämmer med dagens normkrav.

Försöksverksamhet med hissinstallation måste delvis finansieras genom statliga bidrag.

Regeringen bör ge bostadsstyrelsen i uppdrag att i samråd med byggforskningsrådet, planverket och intresserad kommun samordna en försöksverksamhet i ett bostadsområde med tre- och fyra våningshus och med relativt stor andel äldre hus. Området, vilket bör förvaltas av ett allmännyttigt bostadsföretag, bör ha rimliga förutsättningar att få god tillgänglighet både avseende bostäder och den omgivande miljön. Försöksverksamheten bör kunna ge kunskapsunderlag för beslut om nödvändiga förändringar av finansieringsregler och normkrav vid ombyggnad.

I årets budgetproposition föreslås i bilaga 16 under anslag B 18 att 5 milj. kr. skall anslås för lån till experimentbyggande inom bostadsförsörjningen. Med hänsyn till att det är synnerligen angeläget att så snart som möjligt få bättre kunskaper om hur man på ett bra sätt kan öka tillgängligheten för handikappade i befintliga bostadsområden anser vi att 2 milj. kr. av anslag B 18 skall reserveras för den i motionen beskrivna försöksverksamheten och att bostadsstyrelsen får i uppdrag att snarast i samråd med byggforskningsrådet inleda arbetet med densamma.

Med stöd av det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om försöksverksamhetens utformning,
2. att riksdagen beslutar att av det av regeringen föreslagna anslaget för budgetåret 1981/82. Lån till experimentbyggande inom bostadsförsörjningen, 2 000 000 kr. skall användas till försöksverksamhet med hissinstallationer enligt i motionen angivna grunder.

Stockholm den 23 januari 1981

MARGARETA PALMQVIST (s)

BIRGITTA DAHL (s)

BÖRJE NILSSON (s)

ANITA JOHANSSON (s)

IVAR NORDBERG (s)

MAGNUS PERSSON (s)

P. O. HÅKANSSON (s)

OWE ANDRÉASSON (s)

LENNART NILSSON (s)